

SØR-TRØNDELAG TINGRETT

DOM

Avsagt: 29. januar 2015 i Sør-Trøndelag tingrett,

Saksnr.: 14-091050TVI-STRO

Dommer: tingrettsdommer Rune Lium

Saken gjelder: Pasientskade

Advokat Bjørn Morten Pedersen Brauti

mot

Pasientskadenemnda

Advokat Kari Løchen
v/advokatfullmektig Mona Næverdøl

DOM

- (1) Saken gjelder erstatningsutmåling etter pasientskade.
- (2) fødte sitt tredje barn den 9. august 2009 ved keisersnitt. Det ble satt en infusjonskanyle i venstre arm. Grunnet en feil, gikk luft intravenøst fra en slange. ble påført en hjerneskode, nedsatt syn og nedsatt bevegelighet.
- (3) Norsk Pasientskadeerstatning (NPE), erkjente ved vedtak av 28. september 2010 ansvar for pasientskaden.
- (4) har totalt mottatt kr 3 121 000 i erstatning fordelt på følgende poster:

Menerstatning	985 000
Lidt inntektstap	70 000
Fremtidig inntektstap	728 000
Påførte utgifter	17 000
Fremtidige utgifter	135 000
Arbeid i hjemmet, påført	31 000
Arbeid i hjemmet, fremtidig	210 000
Hjelp og bistand, lidt	78 000
Hjelp og bistand, fremtidig	667 000
Utgifter ifm boligbytte	200 000
Sum	3 121 000

- (5) NPE utbetalte først et forskudd på kr 50 000 i mars 2011. Menerstatning på kr 985 000, basert på et varig medisinsk mén på 75 %, ble utbetalt i september 2011. Første samlet erstatningstilbud ble fremsatt av NPE i februar 2012. NPE fastsatte deretter i vedtak av 19. mars 2012 den samlede erstatningen til kr 2 843 000. Etter klage fra økte Pasientklagenemnda ved vedtak av 21. november 2013 erstatningen med kr 278 000.
- (6) tok ut stevning 28. mai 2014. Staten v/pasientskadenemnda innga tilsvaer 16. juni 2014. Det ble avholdt planleggingsmøte 2. september 2014. Hovedforhandling ble avholdt 7. – 9. januar 2015 i Trondheim tinghus. I tillegg til avga 6 vitner forklaring. Vitnet Torkel Schive ble først varslet som vitne under hovedforhandling, og staten ba om at vitnet ble nektet ført. Retten avsa under hovedforhandlingen kjennelse om at Schive kunne føres som vitne.

(7) **La ned slik påstand:**

1. Staten v/Pasientskadenemnda dømmes til å betale erstatning til . fastsatt etter rettens skjønn, begrenset oppad til kroner 7 665 045. Det løper forsinkelsesrente regnet fra 14 – fjorten – dager – etter dommens forkynnelse.
2. tilkjennes sakens kostnader.

(8) **har i det vesentlige anført:**

- (9) har krav på full erstatning. Full erstatning er et juridisk begrep. De matematiske beregningene som er lagt frem er kun veiledende. Det er skadelidtes behov som har erstatningsrettslig vern. Det innebærer at hun skal ha erstatning for rimelig og fornuftig behov som er medisinsk begrunnet.
- (10) skal gis slik erstatning at hun får et mest mulig fullverdig liv. Hun har stor evne til å nyttiggjøre seg erstatningen.
- (11) Menerstatningen ble utbetalt etter en riktig varig medisinsk invaliditet. Det er ikke grunnlag for reduksjon.
- (12) Rapporten til sosionom Jensen må betales uavhengig av resultat da den var en nødvendig utgift som følge av det første vedtaket om erstatning.
- (13) Innretningsplikten må vurderes ut fra hva som er rimelig og fornuftig. Alt privat arbeid, som representerer et objektivt og medisinsk begrunnet bistandsbehov som går ut over en rimelig og fornuftig medisinsk begrunnet innretningsplikt skal erstattes. Det har ingen betydning om ikke har betalt for hjelpen. For erstatningen har det ingen betydning om arbeidet utføres av familie, samboer, barn, venner, slekt eller selv.
- (14) har valgt å utføre svært mye av arbeidet i hjemmet selv. I forhold til egen helse så strekker hun strikken langt, og også lengere enn hva som følger av hennes innretningsplikt. Det er ikke forsvarlig av å gjøre like mye hjemmearbeid i fremtiden som hun gjør i dag. Det fremtidige tapet må beregnes ut fra hva som er forsvarlig etter hennes helsesituasjon.
- (15) NOU 2011:16 om standardisert erstatning har faktisk påvirket oppgjørspraksis, og er derfor også relevant ved utmålingen. funksjonstap er av en slik samlet karakter at hennes funksjonstap omfattes av utvalgets forslag til standardisert erstatning for pleie- og omsorg på 2G. Doktor Haugen uttalte at er dårligere funksjonsmessig enn skadde med tverrsnittlammelser.

- (16) har verken faktisk eller rettslig grunn til å få tilkjent ulike offentlige ytelser som omsorgslønn, hjelpestønad, grunnstønad osv. Det har ingen betydning at [redacted] ikke har søkt på ytelser som eksempelvis støttekontakt. Det avgjørende er at det er mest sannsynlig at hun ikke ville ha fått innvilget ytelsen, og det skal derfor ikke gjøres noe fradrag for offentlige tjenester.
- (17) har også forklart at hun vil oppleve det å ha støttekontakt som nedverdiggende, noe som vil virke mot formålet om selvstendighet.
- (18) inntektstap må beregnes ut fra de inntektsopplysningene hennes arbeidsgiver har beregnet. Arbeidsgivers beregninger er bygd på tarifflønn og hva de ansatte i gjennomsnitt mottar av tillegg.
- (19) skade var ikke forenlig med å bo i boligen familien hadde på skadetidspunktet. [redacted] og samboeren har brukt flere år på å finne en egnet bolig. [redacted] har klare begrensninger ved å bevege seg utendørs, og er avhengig av en bolig nær butikk, skole og barnehage. Den nye boligen fremstår som en "nøktern investering" og den dekker behov. Det er ikke grunnlag for å gjøre fradrag for merareal. Det er beliggenhet som er viktigst ved prising av bolig, og ikke størrelsen. Retten må også ta hensyn til at flytteutgifter ikke er krevd erstattet.
- (20) Det er ikke grunnlag for å fravike hovedregelen om skatteulempe på 20 %, jf Rt-2014-1203.
- (21) Oversikt erstatningskravet:

Påførte utgifter	935 425
Påført inntektstap 2009-2014	663 579
Boligerstatning	1 000 000
Renter	192 237
Fremtidige utgifter	4 067 237
Fremtidig inntektstap	1 786 144
Skatteulempe	1 113 118
Skattetillegg påført inntektstap	43 305
Sum erstatningskrav	9 801 045
Utbetalt	2 136 000
Restkrav	7 665 045

(22) **Staten v/Pasientskadenemnda la ned slik påstand:**

1. Staten v/Pasientskadenemnda frifinnes.
2. Staten v/Pasientskadenemnda tilkjennes sakens omkostninger.

(23) **Staten v/pasientskadenemnda har i det vesentlige anført:**

(24) Erstatningen som er utbetalt til [redacted] innebærer en overkompensasjon. Postene menerstatning og inntektstap er utbetalt med for høye beløp.

(25) Ved beregning av [redacted] inntektstap må inntekt uten skaden beregnes ut fra hennes faktiske inntekt forut for skaden. Arbeidsgivers anslag er urealistisk høye. [redacted] ville ikke ha en slik lønnsøkning, og heller ikke jobbet så mye helligdager som arbeidsgiver la til grunn i sine beregninger. Nemnda la i sine beregninger til grunn inntekt uten skaden i 2011 på kr 260 000 og inntekt med skaden på kr 190 000. Nemnda la også inn en nedjustering av inntekten fra 2013 til 175 000 grunnet bortfall av barnetillegg. Inntekt uten skaden ble satt for lavt, og erstatningen ble derfor for høy.

(26) [redacted] har fremmet flere krav som merutgifter som reelt er erstatning for nedsatt hjemmearbeidsevne. [redacted] er helt selvhjulpen, gjør alt husarbeid inne, leverer og henter i barnehage. Nemnda har inklusive renter og skatteulempe utbetalt kr 241 000 for tap av hjemmearbeidsevne. Erstatningen er basert på kr 12 000 i lidt tap for tre år og kr 10 000 pr år for det fremtidige tapet. Ved fastsettelsen av erstatningen må det tas hensyn til at [redacted] så langt ikke har brukt noe av den utbetalte erstatningen til å kjøpe seg tjenester. [redacted] har gjennom en omfordeling av arbeidsoppgaver innrettet seg slik at hun og den øvrige familien utfører hjemmearbeidet selv.

(27) Hjemmearbeid skal ikke tillegges vekt ved fastsettelse av sosialmedisinske utgifter. I denne saken er det aktuelt å få erstatning for bistand til å betale regninger i nettbanken, bistand ved ferier og noe transport. Nemnda har lagt til grunn kr 30 000 pr år. [redacted] har ikke søkt på offentlige tjenester som støttekontakt. Erstatningen er et supplement, og [redacted] burde ha sørget for en avklaring av hva det offentlige kan tilby. Den tilkjente erstatningen dekker klart merutgifter for sosialmedisinske tiltak.

(28) Nemnda anfører prinsipalt at skaden ikke medførte behov for boligbytte. Den nye boligen er også over to plan, og har også dusj i kjeller. Subsidiært anføres at merkostnadene er begrenset til kr 200 000, i samsvar med den tilkjente erstatningen. Det må gjøres fradrag for økningen av areal. Eiendomsmegler anslo tidligere merkostnadene til ca kr 200 000 - 300 000, og da alene til beliggenheten. Ved erstatningsfastsettelsen må man frigjøre seg fra den faktiske løsningen som man har valgt. Det er kun rimelige og nødvendige utgifter som kan kreves dekt.

- (29) Øvrige merutgifter vil være begrenset, og den tilkjente erstatningen på årlig kr 6 000 er tilstrekkelig. Et påført tap på kr 45 000 sier ikke noe om det årlige nivået. Det må trekkes en grense mot menerstatningen. Merutgifter til transport for handel faller innunder tap av hjemmearbeidsevne. Det er kun egenandeler som kan kreves dekt. går imidlertid ikke lengre til legen som følge av skaden, og bruker heller ikke noen medisiner. Hun har dermed marginalt med ekstrautgifter. Det må gjøres fradrag for sparte utgifter som at familien etter skaden har bare en bil. Det erkjennes at transportutgiftene har økt noe ved at må kjøres ved vennebesøk. har ikke avklart om hun kan få offentlig støtte som eksempelvis TT-kort eller betalt taxi av kommunen.
- (30) Det er sterke grunner til å sette skatteulempen lavere enn 20 %. Maksimal skatteulempen i compensatio er beregnet til 15 %. Den maksimale matematiske skatteulempen må alltid utgjøre et tak. har i denne saken disponert erstatningen fornuftig, og riktig skatteulempen er derfor 10 %.
- (31) Det fremsatte salærkravet er svært høyt. Sakens kompleksitet tilsier ikke behov for et så høyt timeforbruk.
- (32) **Rettsens vurdering**
- (33) Saken gjelder utmåling av erstatning etter pasientskade.
- (34) Partene er uenige om alle erstatningspostene. Nemnda fattet sitt vedtak om erstatning 21. november 2013, og brukte 1. januar 2012 som skjæringspunkt for påført tap og fremtidig tap. Partene er enige om at hvis retten kommer til at den tilkjente erstatningen er for lav, så flyttes skjæringstidspunktet frem til domstidspunktet.
- (35) Retten har kommet til at erstatningen for inntektstap og erstatning for tilpasning av bosituasjonen er høyere enn hva som følger av nemndas vedtak. Samtlige poster beregnes derfor ut fra at skjæringstidspunktet er domstidspunktet.
- (36) Forut for skaden arbeidet i 100 % stilling ved , en stilling hun hadde hatt siden september 2000. trivdes godt i jobben, hadde begynt med etterutdanning for å ta fagbrev og hadde ingen planer om å bytte jobb. Det er mest sannsynlig at uten skaden ville ha fortsatt i samme jobb.
- (37) Forut for skaden hadde følgende bruttoinntekt:
2005	231 718
2006	230 972
2007	185 333
2008	238 614
2009	289 473

- (38) Arbeidsgiver har oppgitt at alle ansatte lønnes etter tariff. [redacted] arbeidet toskift, og ville ha hatt tillegg for arbeid på kveld, helg og helligdager. Arbeidsgiver har også de siste årene innført salgsbonus. I 2014 var det 22 ansatte. I [redacted] stillingsgruppe var snittlønnen i 2014 på 386 304. Lønnsstigningen ved [redacted] har de siste årene vært på 5,41 %, 3,84 % og 4,02 % for årene 2012-2014. [redacted] tidligere arbeidsgiver har forklart at han mener den beregnede snittlønnen gir et godt uttrykk for hva [redacted] ville ha tjent hvis hun fortsatt hadde vært i jobb.
- (39) [redacted] fødte sitt andre barn 31. oktober 2006. Inntekten i årene 2006-2008 må sees i lys av permisjon knyttet til fødsel. Inntekten i 2009 må videre sees i lys av at [redacted] fødte sitt tredje barn 9. august 2009, og ble da påført den aktuelle skade. Inntektene like forut for skaden gir derfor liten veiledning på hva inntekten til [redacted] ville ha vært etter endt permisjon i 2010.
- (40) Retten har kommet til at den beregnede snittlønnen gir uttrykk for den mest sannsynlige inntekten uten skaden. Lønnen er i samsvar med tariff. Uten skifttillegg ville tarifflønnen for 2014 vært på kr 328 445. Det må gjøres et påslag for skifttillegg, helligdagstillegg, salgsbonuser og overtid. Snittet er beregnet ut fra 22 ansatte, og gir derfor et godt bilde på hva et gjennomsnittlig nivå er.
- (41) [redacted] har fremsatt et krav på erstatning for påført inntektstap med kr 663 579, renter på kr 89 417, skattetillegg påført inntektstap på kr 43 305, og fremtidig inntektstap på 1 739 920, samlet kr 2 535 885. I beregningene er det lagt til grunn et fradrag på kr 10 000 for utgifter i forbindelse med arbeid. Retten er enig i beregningene og runder det samlede inntektstapet av til kr 2 550 000.
- (42) [redacted] har videre fremmet krav på erstatning for pensjonstap. Partene er enige om at alderspensjonen vil bli beregnet ut fra antatt arbeidsinntekt og ikke faktisk utbetalt pensjon. [redacted] har anført at hun likevel vil få et tap på 46 560 som følge av at NAV har lagt til grunn for lav inntekt uten skaden. [redacted] må selv bære risikoen for at hun ikke klaget på vedtaket. Kjønlis har ikke noe krav på pensjonstap.
- (43) Forut for skaden bodde [redacted] sammen med sin familie i en enebolig på Orkanger. Eneboligen hadde fem plan, og lå oppe i "bakkan" ovenfor Orkanger sentrum. Kjønlis har anført at boligens utforming og beliggenhet gjorde det nødvendig for henne å flytte til en mer hensiktsmessig bolig med en mer sentral beliggenhet.
- (44) Pasientskadenemnda har i sitt vedtak lagt til grunn følgende funksjonsbeskrivelse av [redacted] :

"Det framgår av vurderingen at pasienten har fått en varig skade i form av kognitiv svikt og redusert syn på begge øynene. Skaden medfører redusert hukommelse, vansker med lesing

og skriving, nedsatt utholdenhet og psykomotorisk tempo, samt problemer med finmotoriske bevegelser. Det framgår av vurderingen at pasienten kan utføre mange av de vanlige arbeidsoppgavene i hjemmet, men at hun trenger mer tid enn normalt på å utføre dem. Skaden på synet har medført at pasienten ikke kan kjøre bil, og hun trenger derfor hjelp i forbindelse med butikkbesøk og når hun skal hente og bringe barna til skole og barnehage."

- (45) Bevisførselen i tingretten har godtgjort at nemndas beskrivelse var korrekt. Retten finner det klart at det var nødvendig for [redacted] å flytte til en mer egnet bolig. Boligens beliggenhet innebar at [redacted] hadde begrenset mulighet til å bevege seg utenfor egen eiendom. Avstanden til butikk, skole og barnehage innebar også at hun ikke selv kunne utføre selv små ærend til butikken. I tillegg innebar planløsningen med fem plan utfordringer for henne med å bevege seg innendørs.
- (46) Pasientskadenemnda har anført at [redacted] kunne ha valgt en rimeligere bolig, og har vist til flere boliger med kun ett plan. De fremlagte alternativene hadde imidlertid samme beliggenhet som den gamle boligen, og ville derfor ikke ha avhjulpet beliggenhet.
- (47) [redacted] har over flere år forsøkt å finne en mer egnet bolig. Retten har kommet til at den boligen [redacted] til slutt kjøpte sammen med sin samboer var et rimelig og nødvendig valg. Heller ikke den nye boligen er helt ideell da den går over to plan. Det er likevel stor forskjell på to og fem plan.
- (48) Den nye boligen er ca 50 m² større enn den gamle boligen. [redacted] skade innebærer ikke at hun har behov for en større bolig. Når barna flytter ut, vil en fornuftig innretning for [redacted] være å skaffe seg en mindre og mer lettstelt bolig. Ved at hun nå har skaffet seg en større bolig med en bedre beliggenhet, kan hun senere ha mulighet til å ta ut en gevinst ved salg. Retten finner på denne bakgrunn det rimelig å redusere erstatningen fra det fremsatte krav på kr 1 000 000 til kr 800 000. Det er tatt høyde for at [redacted] ikke har fremmet krav på erstatning for flytteutgifter. I tillegg kommer renter som settes skjønnsmessig til kr 50 000.
- (49) Menerstatningen ble satt ut fra vurdering gjort av doktor Haugen. Haugen fastholdt i sin rettslige forklaring tidligere vurdering. Hun presiserte at [redacted] hadde en kognitiv skade som for den utenforstående kan være vanskelig å forstå konsekvensen av. Skaden har imidlertid betydelig innvirkning på [redacted] hverdag. Retten finner ikke grunnlag for å fravike Haugens vurdering. Det skal derfor ikke gjøres fradrag for den utbetalte menerstatningen.
- (50) [redacted] har fremsatt krav på erstatning for påførte og fremtidige utgifter på ca 5 000 000. Pasientskadenemnda har anført at store deler av kravet reelt er krav på erstatning for hjemmearbeidstap, og ikke merutgifter. Retten er langt på vei enig med nemnda i at [redacted] fremsatte krav på merutgifter også omfatter poster som faller innunder hjemmearbeidstapet. Hjemmearbeidstapet fastsettes imidlertid med utgangspunkt i hva det

koster å leie inn hjelp. Det er kun behov for å trekke en grense mellom inntektstap i form av hjemmearbeidstap og merutgifter i de tilfeller erstatningen for inntektstapet er standardisert, slik også NOU 2011:16 pkt 8.2.2.1. Det er imidlertid nødvendig å trekke en grense opp mot menerstatningen.

(51) hverdag ble vesentlig endret etter at familien flyttet inn i den nye boligen. Boligen ligger i gangavstand fra butikk, skole og barnehage. Hun har forklart at hun står opp sammen med barna, hjelper de med å smøre matpakke og gjøre seg klar til skole og barnehage. Hun både leverer og henter i barnehagen. Skaden har begrenset hennes mulighet til å gå lengre strekninger utendørs. Turen til barnehagen innebærer at hun må krysse en trafikkert vei, noe som er krevende for henne. har videre forklart at hun har hovedansvar i familien for rydding og vasking av boligen, og hun vasker klær. Utendørs kan hun luke noe ugress, men gressklipping, snømåking og ytre vedlikehold som maling av hus får hun ikke til. Skaden har nok medført noe omfordeling av arbeidsoppgavene i hjemmet ved at samboeren må ta mer ansvar. gjør imidlertid hovedtyngden av arbeidet innendørs. Sammenlignet med tidligere bruker hun vesentlig lengre tid på arbeidsoppgavene.

(52) Skaden har medført at ikke lengre er like sosial som tidligere. Arbeidet hun gjør hjemme medfører at hun er mer sliten enn før. I tillegg begrenser skaden hennes evne til på egen hånd å besøke venner, dra på handleturer eller delta på andre sosiale aktiviteter. tapte livsutfoldelse dekkes imidlertid av den tilkjente menerstatning.

(53) Nemnda uttaler blant annet følgende om erstatning for utgifter til sosialmedisinske tiltak:

"Etter nemndas oppfatning ligger den tilkjente erstatningen fra NPE innenfor et forsvarlig skjønn. Nemnda viser til at pasienten er selvhjulpen i dagliglivet og dette tilsier at tapet under denne posten er begrenset. Likevel ser nemnda også at pasienten kan ha behov for bistand av sosialmedisinsk karakter til hjelp i forbindelse med ferie, reiser og andre lengre opphold utenfor hjemmet der ektefellen ikke er med. Den tilkjente erstatningen på kr 25 000 pr år dekker utgiftene til dette formålet."

(54) Retten slutter seg til nemndas vurdering, og setter den årlige erstatningen for utgifter til sosialmedisinske tiltak til kr 25 000. De påførte utgiftene for årene 2010-2014 blir kr 125 000. Fremtidig tap er beregnet til 528 158 som avrundes til 530 000.

(55) For posten tap av restervervsevne viser retten til vedtak av NPE hvor de blant annet uttaler:

"Det fremgår av samme sosionomrapport at pasienten kan vaske tøy, tørke støv, vaske gulv og trapper. Hun klarer videre å lage enklere matretter, men trenger hjelp til mer sammensatte oppgaver, Hun sier at hun bruker mye lengre tid til å gjøre disse oppgavene, På grunn av synsproblemer kan pasienten ikke kjøre egen bil og dette skaper problemer i forhold til handling m.m.

Det følger av erstatningsretten at skadelidte har en alminnelig plikt til å begrense tapet så langt det er mulig. Dette innebærer for eksempel at medlemmene av husstanden i den grad det lar seg gjøre må fordele husarbeidet på en annen måte enn tidligere. Skadelidte må også belage seg på å bruke mer tid på husarbeid enn før.

NPE har tidligere tilbud erstatning for denne post med kr 12 000 pr år i den påførte perioden og kr 10 000 pr år som et gjennomsnitt for fremtiden. Dette fordi hennes funksjon var mye dårligere i den første tiden/årene etter skaden."

- (56) Retten er langt på vei enig med de vurderinger som NPE gjør. hadde nok betydelig større utfordringer den første tiden. I tillegg må kravet også sees i noe sammenheng med bosted. Ny bolig, både beliggenhet og utforming, gjør det enklere for selv å utføre arbeid i hjemmet. , prosessfullmektig har fremholdt at i dag strekker seg, og gjør mer enn hva som er forsvarlig ut fra hennes helsesituasjon. Retten er enig i at gjør mer hjemmearbeid enn hva som kan forventes ut fra hennes helsesituasjon, og har tatt dette med i betraktning ved utmålingen. har for øvrig også forklart at det er viktig for henne å gjøre så mye som mulig av husarbeidet selv. Lidt tap settes skjønnsmessig til kr 100 000. Fremtidig tap beregnes ut fra årlig utgift på kr 10 000 som gir et tap på kr 211 263 som avrundes til kr 215 000.
- (57) is videre medhold i at hun har krav på erstatning for utlegg til sosionom Jensens rapport på kr 27 661 og fremsatt krav på faktiske utgifter i 2011 på kr 45 000. Denne posten avrundes til kr 70 000.
- (58) har videre fremsatt krav på dekning av fremtidige utgifter til dekning av tekniske hjelpemidler og egenandeler for medisin og behandling. bruker ikke i dag noen medisin, og har ingen fast legeoppfølging. Retten legger likevel til grunn at hun grunnet skaden vil ha økt behov for legeoppfølging, samt at hun vil ha noe økte utgifter blant annet som følge av skaden på synet. Utgiftene vil kunne variere fra år til år. Retten fastsetter det årlige tapet skjønnsmessig til kr 2000 som gir et matematisk beregnet tap til kr 42 253 som avrundes til kr 50 000.
- (59) Ved at får utbetalt erstatning for fremtidig tap i ett samlet beløp, påføres hun en skatteulempe som følge av formuesskatt og skatt på avkastningen. I RT-2014-1203 la Høyesterett i storkammer til grunn at skatteulempen som hovedregel skal settes til 25 %. I premiss 129 uttalte førstvoterende:

"I hovedsak må dette etter mitt syn fortsatt legges til grunn. Jeg legger likevel til at den generelle kapitaliseringsrenten er ment å omfatte svært ulike tilfelle, der renten i mange saker godt kunne ha vært både høyere og lavere. Det gir da sammenheng i systemet om også tillegget for skatteulempen til en viss grad standardiseres. På samme måte som for kapitaliseringsrenten har dette klare fordeler i form av forutberegnelighet og bedre muligheter for minnelige ordninger."

- (60) Retten forstår RT-2014-1203 slik at hovedregelen om 20 % kun skal fravikes hvis det foreligger sterke grunner.
- (61) Staten har anført at hvis den maksimale skatteulempen etter en matematisk vurdering er lavere enn 20 %, så foreligger det sterke grunner. Matematiske beregninger er nyttige og nødvendige hjelpemidler ved erstatningsutmålingen. Den endelige utmålingen må likevel baseres på rettens skjønn. Den faktiske skatteulempen for den enkelte skadelidte vil trolig alltid fravike både hovedregelen om 20 % og den matematiske beregnede skatteulempe. I denne saken har [redacted] disponert over erstatningen på en måte som de fleste i hennes situasjon ville ha gjort, nemlig ved å investere i en bolig. Retten kan ikke se at det er noe spesielt ved [redacted] situasjon sammenlignet med andre personskadesaker som skulle tilsi å fravike hovedregelen om skatteulempe på 20 %. Hensynet til forutberegnelighet taler med styrke for at hovedregelen følges. Skatteulempen settes til 20 % for alt fremtidig tap. Dette gir en skatteulempe på kr 509 000 som avrundes til 510 000.
- (62) Den samlede erstatningen settes til 5 000 000. Hvis menerstatningen trekkes ut, har tidligere fått utbetalt kr 2 136 000, slik at hennes restkrav er på kr 2 864 000.

Oversikt erstatningsutmåling

Inntektstap		
Lidt inntektstap 2010-2014		660 000
Renter inntektstap		90 000
Skattetillegg påført inntektstap		50 000
Fremtidig inntektstap		1 750 000
Sum inntektstap		2 550 000
Arbeid i hjemmet		
Lidt tap		100 000
Fremtidig tap		215 000
Sum arbeid i hjemmet		315 000
Utgifter		
Bolig		800 000
Renter bolig		50 000
Sosialmedisinske tiltak - påført		125 000
Sosialmedisinske tiltak - fremtidige		530 000
Påførte utgifter inkl Jensen rapport		70 000
Utgifter - fremtidige		50 000
Sum utgifter		1 625 000
Skatteulempe		
Skatteulempe inntektstap		350 000
Skatteulempe arbeid i hjemmet		43 000
Skatteulempe utgifter sosial med		106 000
Skatteulempe utgifter alm		10 000
Sum skatteulempe – avrundet		510 000

Totalt krav	Sum erstatning	5 000 000
	Utbetalt	2 136 000
	Restkrav	2 864 000

- (63) har lagt ned påstand om erstatning fastsatt etter rettens skjønn. Hun har vunnet frem med at hun har et restkrav på ca 2,8 millioner. Selv om hun ikke har vunnet frem med samtlige erstatningsposter, finner retten at hun i det vesentlige har vunnet frem, og at hun har krav på dekning av sine sakskostnader, jf tvisteloven § 20-2. Ingen av unntaksbestemmelsene får anvendelse.
- (64) Advokat Brauti har fremsatt et salærkrav på kr 193 200 med tillegg av mva på kr 48 600. Staten har anført at kravet er for høyt da tidsbruken i saksforberedelsen går utover hva som er rimelig og nødvendig. Retten er enig i at i forhold til sakens kompleksitet er en tidsbruk på 85 timer fra stevning til hovedforhandling noe høyt. Saksøkers prosessfullmektig har hovedansvaret for sakens opplysning. har en kognitiv skade som begrenser hennes mulighet til å bistå prosessfullmektigen noe. Retten finner etter en samlet vurdering at kravet tas til følge i sin helhet.
- (65) I tillegg er det fremsatt krav på dekning av utgifter til part og vitner på i alt 28 976 som også tas til følge. De samlede sakskostnadene blir på kr 299 751. I tillegg kommer rettens gebyr.
- (66) Grunnet hovedforhandling i andre saker er dommen avsagt 6 dager etter lovens frist på to uker.

DOMSSLUTNING

1. Staten v/Pasientskadenemnda dømmes til innen 2 – to – uker å betale erstatning til på 2 864 000 – tomillioneråttehundreogsekstifiretusen – kroner, med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven fra forfall til betaling skjer.
2. Staten v/Pasientskadenemnda dømmes til innen 2 – to – uker å betale sakskostnader til på 299 751 – tohundreognittinitusensyvhundreogfemtien - kroner. I tillegg kommer rettens gebyr.

Retten hevet

Rune Lium
Tingrettsdommer

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.